

Motion till riksdagen 2018/19:2660

av **Sultan Kayhan (S)**

Den som blir sjuk ska inte bli fattig

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över rehabiliteringskedjan för att säkerställa att sjukförsäkringen ger trygghet för den som drabbats av sjukdom, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att definiera vilka arbeten som kan anses vara normalt förekommande på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur omställningsstöd kan möjliggöras för individer som är i behov av det för att kunna återgå i arbete efter sjukskrivning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att prioritera samordningsuppdraget och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

När en som är sjukskriven får avslag trots sjukdom kan personen bli fattig, även om hen har arbetat i många år. En fungerande sjukförsäkring är grundläggande för ett välfärds-samhälle. När sjukförsäkringen inte fungerar kan man räkna med att ojämlikheten ökar. När en person får avslag trots sjukdom ökar utsattheten.

Det nuvarande regelverket är ur flera avseenden inte anpassat efter hur samhället ser ut. Det kan exempelvis ta tid att få vård än vad rehabiliteringskedjan tillåter, det är svårt att få ett nytt arbete med helt andra arbetsuppgifter utan att först ha en tid av omställning, det är oklart vad normalt förekommande arbeten innebär och siffermål gör inte människor friskare.

Sjukförsäkringen ska innebära ekonomisk trygghet när livet tar en ny vändning. Samtidigt ska också den som är sjukskriven få stöd för att bli frisk och återgå i arbete. Det nuvarande regelverket verkar snarare göra det otryggt att bli sjuk. Det är dags att förändra det som inte fungerar. Den som blir sjuk ska inte också bli fattig.

Förändring behövs bl.a. inom följande områden:

Rehabiliteringskedjan: De olika bedömningsgrunderna efter dag 90, 180 och 365 leder till att personer som inte kan arbeta på grund av sjukdom kan bli utan ersättning. Alla behöver olika lång tid för behandling, rehabilitering och omställning. Det kan också finnas andra orsaker som omöjliggör återgång i arbete som inte alltid beror på individen. Det kan handla om sjukvården, arbetsgivaren och andra myndigheter. Individen bör inte straffas för om regelverket inte är anpassat efter hur samhället fungerar. Därför behövs en översyn av rehabiliteringskedjan.

Normalt förekommande arbete: Efter 180 dagar i en sjukskrivningsperiod bedöms arbetsförmågan i förhållande till normalt förekommande arbeten på arbetsmarknaden. Då har den sjukskrivnas egna arbetsuppgifter ingen betydelse, personens arbetsförmåga bedöms i förhållande till så kallade normalt förekommande arbeten. Problemet är att det saknas en tydlig definition av vad ett normalt förekommande arbete innebär eller vilka yrken som faktiskt är normalt förekommande idag. Istället verkar det vara upp till varje handläggare att göra den bedömningen. Det behöver förtydligas för rättssäker handläggning av ärenden och för att hela sjukskrivningsprocessen ska vara tydlig för den sjukskrivna, sjukvården och arbetsgivaren. Arbetsförmedlingen skulle kunna få i uppdrag att beskriva vad normalt förekommande arbeten innebär och helst definiera vilka typer av arbeten det handlar om. Det vore inte märkligare än att handläggare idag använder sig av Socialstyrelsens försäkringsmedicinska beslutsstöd för att förstå läkarintyg.

Omställningsstöd: Det är inte alldeles ovanligt att en person som blir sjukskriven från sitt arbete inte kan återgå till samma arbete men skulle kunna arbeta med något annat. I många fall löses det genom att den som är sjukskriven får andra arbetsuppgifter eller ett annat arbete. Men det är inte alls lika enkelt för alla. Exempelvis kan ett fysiskt tungt arbete i många år leda till att en inte längre klarar av att utföra samma arbetsuppgifter. Det kan också handla om en total utmattning som förändrar en persons kognitiva förmåga. För att få ett arbete inom ett helt annat yrke krävs ofta en omställning. För det behövs många gånger mer stöd och ekonomisk ersättning.

Samordningsuppdrag: För att Försäkringskassan ska kunna hjälpa människor att återgå i arbete så fort som möjligt behöver myndigheten ha större fokus på sitt samordningsuppdrag och ge det stöd som den sjukskrivna behöver.

Sultan Kayhan (S)